

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХХІ, БРОЙ 10

СОФИЯ, 16-31 МАЙ 2020 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

www.facebook.com/Synodalpress/

АМВОН

стр. 3

ДУХОВЕН ЖИВОТ

† Антоний (Блум),
Суроожки митрополит
Да срещнеш Бога в
безнадеждността

стр. 4-5

ЦЪРКОВНО ИЗКУСТВО

Покривалото на смирение-
то и шлемът на спасението
(Ефес. 6:17)
в иконописното предание
стр. 7

СТАНОВИЩЕ

на Света Гора
относно
пандемията
COVID-19

стр. 8

АРХИЕРЕЙСКИ СЛОВА

Патриаршеско обръщение

към българския народ по повод
Деня на възстановяване патриаршеското
достойнство на БПЦ-БП

Приветствайки се с пасхалния поздрав, пребъдвайки в радостта поради Христовото Възкресение, в четвъртата неделя след Пасха историческата ни памет ни връща към едно от най-радостните и важни събития в най-новата история на Православната ни църква – възстановяването на нейното патриаршеско достойнство.

Днес ние се връщаме назад във времето, скоро след като православният ни народ бе изпитал облекчението от вдигането на печалната схизма и възстановяването на общението ни с всички православни църкви, когато оставаше да се направи само още една, последна крачка към възстановяването на историческата истина, като се признае за пореден път най-високото в православния свят патриаршеско достойнство, на което родната ни църква се е радвала неведнъж в дългата си и превратна история и което поради различни исторически причини и обстоятелства несправедливо ѝ е било отнето.

Богу било угодно това да стане факт при светителството на приснопамятния наш предшественик, изтъкнат духовник и историк на Църквата, Светейшия Кирил, който за трети път в историята въздигна жезъла на древните български патриарси от Преслав и Доростол, Охрид и Търновград. Ето защо 10 май 1953 г. ще остане завинаги в паметта на Църквата ни като една от най-светлите дати в нейната история, ден на радост, заслужена гордост и достойнство. Ден на паметта ни за едно събитие, в което като във фокус винаги ще се събират усилията на всички строители на Православната ни църква: от времето на светеца-покръстител Борис I Михаил до днес. Ден, в който всички ние – свещенослужители, освещен клир и Божи народ на

На стр. 2

ИНТЕРВЮ

Различната лития в различното време

Литийно автошествие в гр. Костинброд в чест
на св. братя Кирил и Методий

Тази година свещениците в Костинброд, изхождайки от духовната нужда на вярващите и желанието да бъдат спазени изискванията за безопасност при създалата се извънредна обстановка, решиха да подкрепят многобройните миряни по необичаен досега начин: като бъде извършена автомобилна лития из града и бъдат поръсени със светена вода жителите на града за духовно и телесно здраве, и премахване на всички вражески нападения.

По всеобщо съгласие най-подходящото време за това бе денят на светите Кирил и Методий – закрилниците на града.

Празникът на св. Братя е особено почитан в гр. Костинброд. Неслучайно на тях са посветени и централният градски храм, и местното читалище. През последните двадесетина години жителите на града постепенно се въцърковиха и обединиха, благодарение личния пример и наставленията на своя духовен

пастир – свещеноиконом Дамян Делов, и всяка година с радост очакват своя храмов празник.

Извънредното положение през настоящата година не се отрази на техния ентузиазъм, а само на начина, по който те го изразиха. Пандемичната обстановка само спомогна да се активизират и по-младите енорияши.

Многоочакваният празник започна с вечерна богослужба в навечерието на 10 май и премина в литийно автошествие с бусове и коли, което обиколи целия град.

Празничната вечерня бе отслужена от про-

тойерей Методий Корчев, който понастоящем е председател на храм „Св. Николай Мирликийски Чудотворец“ в София, но дълги години бе клиросен певец в костинбродския храм.

В края на богослужението отец Методий се обърна кратко към събралите се миряни, в което благопожела: „Дай Боже, по молитвите на св. братя Кирил и Методий, да отстъпи от нашия град, от нашата енория всяка болест, всяка омраза, всяка ненавист и да се великоблагият всеопрощаващ Господ. Честит и благословен празник!“

На стр. 6

ХРОНИКА

От България

Патриаршеско обръщение към българския народ...

От стр. 1
на Българската патриаршия – ще отдаваме дължимото на нашите наистина велики и достойни предци.

Нека свято пазим това вековно, най-високо достойние на Православната ни църква. Да бъдем единомислени, неизменно водени от духа на единството, „докле всинца достигнем до единство на вярата и на познаването Сина Божий... до пълната възраст на Христовото съвършенство“ (Еф. 4:13). Нека винаги да бъдем водени от онази божествена ревност по съграждането и мисията на Църквата Христова, която са ни завещали

нашите предци, като във всяко наше лично и общо дело се водим от примера, завещан ни от тях – основателите и строителите на богохранимата Българска патриаршия.

По молитвите на Пресвета Богородица и всички просияли в светостта дивни Свои угодници от българския род Господ Бог да милва и спасява всички нас!

За много и благословени години!

Христос воскрес!

10 май 2020 г.

† НЕОФИТ,
ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ

Денят на Възстановяването на Българската патриаршия

На **10 май** с особена тържественост бе отбелязана **шейсет и седмата годишнина от Възстановяването на Българската патриаршия**, събитие възвърнало полагащото се достойнство на самостоятелната хилядолетна Българска църква.

Празничното богослужение в Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ бе възглавено от Негово Високопреосвещенство Западно- и Средноевропейски митрополит Антоний, в съслужение с Негово Преосвещенство Мелнишки епископ Герасим, гл. секретар на Св. Синод. Участваха и архим. Василий, протосингел на Софийска св. митрополия, ставр. ик. Костадин Гаврилов, ик. Николай Георгиев, началник-отдел „Връзки с обществеността“ при Св. Синод, прот. Антоний Милушев и протодякон Иван Петков.

Песнопенията бяха изпълнени от

църковнослужители, под ръководство на протодякон Александър Нешев.

Проповед за Неделята на разслабения произнесе ик. Костадин Гаврилов.

След св. Литургия бе отслужен и благодарствен молебен, като на молитвено последование се включиха архим. Пахомий, ректор на Софийската духовна семинария, архим. Васиан, представител на Руския патриарх у нас, ставр. ик. Нелуц Опря, представител на Румъския патриарх у нас, и столично свещенство. Молитвено присъстваха и десетки православни християни.

В края на богослужението митрополит Антоний прочете патриаршеското обръщение по повод този знаменателен ден.

След прочитане на словото бе изпято многолетствие за Българския патриарх, Св. Синод и целокупния български народ.

Празникът на св. братя Кирил и Методий в Патриаршеската катедрала

На **11 май**, когато Българската православна църква отбелязва

паметта на светите равноапостолни просветители Кирил и Методий, северният престол на Патриаршеската катедрала отбелязва своя храмов празник.

Светата Златоустова литургия бе възглавена от Негово Преосвещенство Мелнишки епископ Герасим, гл. секретар на Св. Синод, който бе в съслужение с архим. Васиан, представител на Руския патриарх у нас, ставр. ик. Костадин Гаврилов и протодя-

кон Иван Петков.

В края на тайнството Евхаристия епископ Герасим поздравя всички празнуващи и изтъкна огромния подвиг на светите братя, които не само че дадоха писменост, просвета и вяра на народа ни, но с трудовете си пребориха ереста на триезицието. В края на богослужението бе изпято многолетствие за Българския патриарх Неофит, Св. Синод, за всички именици и за целия български народ.

Ангел
КАРАДАКОВ

Отбелязване паметта на св. Новоселски мъченици

В героичните време-на след избухването на Новоселското въстание през 1876 г., в манастира „Света Троица“, гр. Априлци, на **9 май** зверски са убити от поробителите свещениците Никола Барбулов и Георги Дългодрейски и монахините Сусана, София, Елисавета, Ефросиния, Христина, Калиста и Катерина, както и мирянката Сусана Чорбаджиева.

На 3 април 2011 г. Св. Синод на БПЦ канонизира св. Новоселски мъченици. Този ден стана и празник на гр. Априлци.

С отслужване на водосвет и четене на специални молитви бе извършено обновлението на ремонтирания храм в манастира „Св. Троица“ – гр. Априлци, след което бе отслужена тържествена Божествена св. Литургия. Богослужението

бе възглавено от Негово Високопреосвещенство Ловчански митрополит Гавриил. На владиката съслужиха свещенослужителите прот. Роман Рачев, ст. ик. Марин Божков, ик. Калин Пенев, прот. Кръсто Христов, свещ. Мартин Йотов и дякон Петър Милошов.

По традиция след края на богослужението от манастира тръгна литийно шествие, начело с

иконите на Света Троица и св. Новоселски мъченици.

След шествието кметът на община Априлци, инж. Тихомир Кукуленки, покани на празничен обяд.

По молитвите на св. Новоселски мъченици, Господи Исусе Христе, помилуй и спаси нас. Амин!

Ловчанска
митрополия

Архиерейска св. Литургия в Асеновград на Преполовение и литийно шествие до Бачковската обител

На **13 май**, 25-ия ден след Великден, Православната църква отбелязва празника Преполовение, който е между Възкресение Христово и Петдесетница.

С благословението на Негово Високопреосвещенство Пловдивски митрополит Николай, Знеполският епископ Арсений възглави архиерейската света Литургия в храм „Св. Благовещение“, гр. Асеновград. С викарния епископ съслужиха: ставр. ик. Йордан Георгиев – архиерейски наместник на Асеновградска духовна околия, ставр. ик. Георги Тодев – архиерейски наместник на Хасковска духовна околия, ик. Деян Стоенчев – духовен надзорник при Пловдивска митрополия, и митрополитските дякони Илиян Александров и Ангел Ангелов.

Литургичните песнопения изпълни митрополитският хор „Св. ап.

Ерм“ под диригентството на протопсалт Георги Радев.

На богослужението присъстваха множество миряни, сред които бяха подп. Антон Ангелов – зам.-командир на IV артилерийски полк Асеновград, г-н Вакрил Запрянов – ктитор на Пловдивска митрополия, общественици и представители на държавната власт. Те отправиха молитви към Пресвета Богородица, чиято чудотворна икона „Умилиение“ украсява храма.

След светата Литургия по традиция започна литийно шествие с иконата на Богоматер „Умили-

ение“ от храм „Св. Благовещение“ до Бачковската света обител.

Там, при подстъпите на Бачковския манастир, светинята посрещна игуменът на манастира – Негово Преосвещенство Велички епископ Сионий. В двора на светата обител архиерейте отслужиха молебен и водосвет.

Преосвещеният владика Сионий се обърна с отеческо слово към поклонниците за смисъла на празника и благодатния покров и закрила на Небесната Царица над българския народ и нашето Отечество.

Пловдивска
митрополия

† IN MEMORIAM

Престави се в Господа архимандрит АНТИМ (Дулев)

На 13 май ненадейно почина архимандрит Антим (в мире Атанас Димитров Дулев) – игумен на Осеновлашкия манастир „Рождество Богородично“ – „Седемте престола“.

Опелото и погребението на новопреставилия се в Господа игумен бяха извършени в манастира на 15 май.

Опелото възглави Негово Преосвещенство Белоградчишки епископ Поликарп, викарий на Софийския митрополит, в съслужение с духовници от Софийска епархия и страна-та.

След заукойното последование епископ Поликарп изказа съболезнования към населниците на светата обител, родителите, роднините и събралите се благочестиви християни от името на Негово Светейшество Софийския митрополит и Български патриарх Неофит и се помоли за упокоение на починалия архимандрит Антим.

Архимандрит Антим бе погребан в двора на светата обител, в близост до манастирския храм.

Архимандрит Антим е роден в гр. София на 31.08.1974 г., където завършва основното и средното си образование.

Постриган е в монашество на 27.04.2002 г. в Раковишкия манастир „Св. Троица“, Видинска епархия, от блаженопочившия Видински митрополит Дометиан под духовното старчество на Великия епископ Сионий. Ръкоположен е в йеродяконски чин на 14.09.2002 г., а за йеромонах на 15.09.2002 г.

Отличен е с архимандритско достойнство на 03.07.2007 г. от митрополит Дометиан.

От 2002 г. до 2014 г. е игумен на Раковишкия манастир „Св. Троица“, като от 2009 г. до 2014 г. е и архиерейски наместник на Кулска духовна околия на Видинска епархия.

От 2014 г. до 2016 г. е ефимерий в Чипровския манастир „Св. Йоан Рилски“.

От 1 юни 2017 г. е приет на служение в Софийска епархия и назначен за игумен на Осеновлашкия манастир „Рождество Богородично“ – „Седемте престола“.

Бог да го прости!

Вечна и блажена да бъде паметта му!

Софийска
митрополия

АМВОН

Отец Джеймс Гургис

Истината е ЖИВОТ

За четенето на *Свещеното Писание според св. ев. Йоан*, гл. 17, ст. 1-13

В съвременното общество съществува старателно организирано усилие, стартирано на университетско ниво, да бъде дискредитирана представата за абсолютна или обективна истина. Но в живота на християнина няма нищо по-важно от абсолютната истина. Ние не разбираме истината като понятие, философия или идеология, а като Личност. Господ Исус Христос казва: „Аз съм Пътят и Истината и Животът; никога не дохожда при Отца, освен чрез Мене“ (Йоан. 14:6).

Днес отбелязваме паметта на **св. Отец от Първия вселенски събор**, свикан в Никея през 325 г. сл. Р. Хр. от византийския император св. Константин Велики. Този събор се събрал, за да се занимае с появилите се спор, обхванал цялата Римска империя, относно учението на свещеник на име Арий и истинската идентичност на Исус Христос. Днес ние спорим и разгорещено се разграничаваме един от друг по политически въпроси и неща, които в крайна сметка са без особено значение, но тогава аргументите по този въпрос били наистина от колосална важност... а също и изнамирането на отговора на въпроса. Истината имала значение, независимо дали е била удобна или неудобна, дали е оставала самичка, или е била в мнозинството.

В литургийното Евангелие за Неделя на св. Отци от Първия вселенски събор, Господ Исус Христос казва: „Вечен живот е това, да познават Тебе, Единно Истиннога Бога, и пратения от Тебе Исуса Христа“ (Йоан. 17:3). По думите на нашия Господ, **познанието за Бога е най-важната цел в живота на човек**. Богопознанието е до голяма степен това, към което сме призвани, за което сме създадени. Опознавайки Бога, ние опознаваме Този, Който е Вечносъществуващият. И опознавайки Вечносъществуващия, ние ставаме причастни на Неговото съществуване и **откриваме безсмъртието**.

Чрез придобиването на богопознание се предполага, че човек ще разбира Бога в истина и по правилен начин; иначе би навредил сериозно на себе си и на хората около себе си. В този ред на мисли ние разбираме, че трудът, извършен от Отците на Първия вселенски събор, е изключително важен. Говорим, поучаваме и се прекланяме пред Исуса Христа, защото Светите отци ни научиха на това и ни откриха този живот.

Библията не е просто някакъв документ, който може да подлежи на всякакви тълкувания (интерпретации), каквито на човек му хрумнат. Това точно е един от проблемите на протестантското движение. Там всеки внася собствената си интерпретация на даден текст и счита това си тълкуване за достоверно и правилно. Проблемът е, че не може собственото и лично тълкуване на всеки един от нас да бъде правилно. Това е невъзможно.

Църквата Христова разполага със свои „механизми“, които ѝ позволяват да преодолява подобни „тенденции“ в тълкуването. Най-напред, ние не разчитаме единствено и само на библиейския текст. Нашата вяра представлява нещо повече от дадените думи, написани на страницата.

Вярата на Църквата Христова има своите корени във вярата, която е била проповядвана и ни е предадена от св. апостоли. Която вяра те са приели непосредствено от Христос.

Църквата се нарича Тяло Христово и това Тяло е живо и жизнено тяло, в което вярата се предава от

човек на човека. Църквата разполага със свои водачи, с каквито би разполагала и разполага всяка една организирана група от хора. Тези водачи са епископите, които имат задачата да поучават, проповядват и защитават вярата. Ако някъде или някога един от получилите учителна власт я използва по начин, който изглежда неподходящ или погрешен, той може да бъде изправен пред събранията или събора на епископите, за да изложи своя казус и да се опита да определи позицията, която е заел. Съборът от епископи, воден от благодатта на Светия Дух, в крайна сметка ще реши дали учението е благонадеждно или погрешно. По този начин те защитават и пазят вярата през вековете.

Това, което важи за правораздавателната система, важи с още по-голяма сила и е с още по-значими последици за живота на християнина и живота на Църквата. Знанието е ключов фактор за нашето спасение; нашето спасение зависи от това дали познаваме, което имаме, и истинското евангелско и апостолско богопознание, или е някаква лъжа. Има правилни начини, по които да говорим за Исуса Христа. Има правилни начини, по които да говорим за Бог Отец и за Светия Дух. Но има, разбира се, и неправилни начини. А неправилните начини далеч надминават по брой и количество правилните, както ни учи нашият Господ Исус Христос: „Тесни са вратата и стесен е пътят, който води в живота, и малцина ги намират“ (Мат. 7:14).

Така че, отбелязвайки паметта на 318-те свети Отци, епископи на едната свята Христова църква, ние честваме и едната спасителна истина, която е относно истинската идентичност на Исус Христос като съвършен Бог и съвършен Човек. Това е празник на Христос като несътворен и безначален Бог. То е празнуване на истината, че Този, Който слезе от Небесата, за да живее сред нас, и страда, и проля кръвта Си за нас, и бе погребан, и възкръсна, е действително способен да ни спаси, защото Той е наистина Светлина от Светлина, Бог истинен от Бог истинен, и не е нищо друго освен Бог. Божията воля е всички ние да познаваме Бога и Божия Син лично. Нека предадо на следваме Този, Когото познаваме, и да придобием истинно приятелство и общение с Господа, Който е **Живот вечен**. Слава на Бога вовеки! Амин.

28 май 2017 г.

Неделя на св. Отци от Първия вселенски събор

Превод от английски:
Йоан ВАСИЛЕВ

Отец Джеймс е енорийски свещеник в църквата „Св. Рафаил Бруклински“, щата Северна Каролина, към диоцеза на Антиохийската православна архиепископия в Северна Америка. Баща е на четири деца.

Израства в семейство на копти, но впоследствие приема св. Православие.

Автор е на книгата „Гърси древните пътища“, издадена от американското издателство Ancient Faith Publishing. Води и свой редовен православен блог „Извън Египет“ (Out of Egypt).

Различната лития в различното време

От стр. 1

Непосредствено преди вечерната бе извършено осветяване на голямо количество вода. Осветената вода бе сипана в подходящи съдове и качена на подготвен за целта камион с открита платформа, на която от двете страни бяха прикрепени хоругви.

Храмовите отци – ик. Дамян Делов и свещ. Николай Пешов, се качиха в превозното средство, добавящо облечени с богослужбено одяние. Въоръжени с кръст и водосветна китка, те потеглиха на литийно автошествие, което обиколи града и по четирите му посоки.

Те бяха последвани от събралите се в църквата хора, които с личните си автомобили влязоха в литийната автоколона и ги следваха през цялото време.

Свещениците поздравяваха с пасхалния поздрав: „Христос воскрес!“ От срещаните из града жители, едни с голяма радост и въодушевление отвърщаха на поздрава, други мълчаливо се прекръстваха и покланяха на минаващата автолития, предвождана от иконата на св. Братя, а трети, не разбирайки какво точно се случва, с любопитство гледаха и разпитваха.

Краткото обяснение на отците, че това е за здраве и благополучие, видимо ободряваше хората и те с готовност се приближаваха, за да бъдат поръсени със светена вода.

Имаше и такива, които, виждайки това не-обикновено шествие, се включваха към автоколоната с колите си и продължаваха с нея докрая.

В дните на пандемия, когато хората изпълниха препоръките на държавниците да си останат по домовете, духовните пастири на енорията, водени от любовта към паството и преклонението си към св. братя Кирил и Методий, подкрепиха и ободриха със силата на църковната молитва енорията и я подпомогнаха в борбата срещу

невидимите врагове.

Двучасовото автошествие из града мина неустоно за всички. Радостни и приповдигнати, участниците се завърнаха в храма, където отец Дамян благодари на всички за сърцатата им съпричастност. Накрая той освети и бусовете, които се включиха в шествието, като отново им отправи благодарност и благопожелания.

Непосредствено след края на това необикновено преживяване разговарям с иконом Дамян Делов, който вече 25 години е свещеник, обгрижващ енорията на Костинброд.

– Как достигнахте до идеята да направите литийно автошествие из града?

– Още в началото на създадала се ситуация с коронавируса, аз исках да организираме такава лития, защото мисля, че това е духовно полезно нещо. Такива литии се правят при такива ситуации. И мисля, че храмовият празник бе добър повод това да се осъществи.

– Правена ли е друга таква лития?

– Никога досега. Може някога, преди 1945 г. да са правени подобни литии, поради суша или др. обстоятелства, но от тогава до сега не е имало.

– Как според Вас се възприе тя от хората в Костинброд?

– Вие видяхте. Всички бяха приятно изненадани, а някои и въодушевени. Хората в града ни познават и приятно се изненадаха, че минаваме край къщите им да ги поръсим със светена вода. Ние не сме разгласявали из целия град, а само на тези, които идват в храма, с цел да не смутим някои хора. И така всеки има избор да избере – да се поръси или да не „забележи“ това, което правим.

– Направи ли впечатление, че в храма на вечернята, а и после на литията имаше много млади хора?

– Това е интересно.

От началото на Великия пост и особено след обявяването на извънредното положение редовните енорияши – жени на ок. 70 г. спряха да идват. Не толкова от страх, колкото че техните деца ги възпряха да идват на църква. Изведнъж се появиха нови хора – те не са нови за мен, аз съм общувал с тях, но досега не са били така активни. В тази връзка, искам да отбележа, че в това необичайно положение, на богослуженията в храма вярващите не бяха по-малко от 50 човека. И всички те през цялото време се причастяха.

– По-лесно ли се работи с млади хора?

– Определено. Защото по-възрастните вярващи са си изградили своя представа за Бога и вярата. Не казвам, че грешно са ги учили свещениците, но сигурно не са имали много време да се занимават.

Младите хора, подбудени от ситуацията с коронавируса, започнаха да се интересуват, да питат, да обсъждат. Участи в богослужението и в живота на енорията. Ето пример: от началото на обявеното извънредно положение всеки ден по две жени, по тяхна уговорка, идват в храма да го почистят и дезинфекцират, и ако се наложи – да го подредят. Такава помощ досега не съм имал. Аз двамайсет години съм искал това да се случи: да започнат хората да приемат храма като свое място, защото той не е мой, той е плод на нашето общо дело за духовно възрастване и спасение. Но ето колко е велик Господ! Само за миг Той изпрати изпитание и тези, които са искрени във вярата, намериха храма и го припознаха като своя грижа.

– Какво обикновено казвате на хората, които са намерили пътя към храма? Как ги мотивирате отново да дойдат в него?

– Това, което правя, е да свидетелствам за истината. Казвам им евангелските слова на св. ап. Йоан, че Бог е Пътят, Ис-

тината и Животът. И без Него ние не можем да правим нищо. По Негово допущение се случва всичко в живота ни, и то за наше вразумление.

Разказвам им за Адам и Ева, когато са били изгонени от рая, и за това, че техният грях не се състои в откъсването на забранения плод, а в това, че не са се покаяли за извършеното.

Разказвам им за Новевия ковчег, който е строен ок. 150 г., и че всички са разбрали за него и за това какво предстои да се случи, но никой не променил живота си. По късно, жителите на Содом и Гомора също са били предупредени да отстъпят от лошите си дела. Те са знаели какво ще последва, но и те не са променили живота си. Това направили само ниневийците, при които е проповядвал св. пр. Йона. Той им е казал, че след 40 дни ще бъдат унищожени и хората му повярвали, а царят дори се разпоредил заедно с човеците да постят три дни и воловете, и овцете, и вода да не пият, а хората да се и молят, и да се каят. Те го послушали и Господ ги опростил, като не унищожил града. За тези неща започвам да им говоря и се опитвам да им соча очевидни паралели с днешния ден и живот.

– Как възприемат младите хора тези слова?

– Замислят се и... отново се връщат в храма. Хората, които днес видяхте, са част от тях.

– От колко години сте енорийски свещеник в Костинброд и промени ли се енорията през годините?

– От 24 години съм в тази енория. Първите две години нямаше кой да влезе в храма. След пет години, през които ежедневно имаше богослужение, дойде една жена и учудено сподели, че не е знаела, че храмът въобще е отворен. Едва към седмата-осмата година започнаха да се раздвижват нещата.

– Спомням си, че тук се извършва мно-

го езически ритуали по време на погребенията и се упорстваше в тях. Сега какво е положението, има ли вече някаво разбиране?

– Нещата са различни. Вярващите се допитват, възприемат и изпълняват... Съжالياвам за това, че когато имам възможност да се съветвам с духовен старец, не бях способен да възприема всичко, което ми казваше. Все бързах аз да му обясня какво разбирам и как го възприемам. Сега, след като вече толкова години съм свещеник, ясно виждам, че не ние променяме човека, а Сам Господ. И имам много доказателства и примери, с които да докажа това. Не аз съм ги посъветвал правилно, а Господ им е открил това, което трябва. Затова сега говоря на всички да четат Писанието, св. Отци на Църквата и да се молят – и сутрин, и вечер.

– Как светваме вярващите да се молят сега, по време на пандемията?

– Сега ги съветвам към утринните и вечерните молитви да прибавят още 26, 50 и 90 псалом. Освен това, по време на Великия пост започнахме всеки ден от 8,30 ч. да четем и Молебен канон на Пресвета Богородица. Ние, с отец Николай, го четем в храма, а всеки, който има сили и желание – в дома си... Като духовник, мога да кажа, че аз такъв Велик пост не съм преживявал досега.

– С какво точно беше по-особен?

– С това, че под влияние на тази пандемична обстановка, някак естествено беше да се води по-съсредоточен молитвен живот, който започваше от 6 ч. сутринта, от пристигането ми в храма. Трябва да благодарим на Бога за това, което ни изпрати!

– Мислите ли, че хората след тези два месеца, в които се наложи да си стоят по домовете, са се променили към по-добро?

– Мисля, че Той ни даде възможност да се

размислим. На когото Бог е докоснал сърцето, и който си е отворил сърцето за Бога, той със сигурност си е дал равнометка и се поправя към по-добро.

– Тогава има ли полза от върлуването на този коронавирус?

– Това, което Бог допуска, винаги е полезно. И трябва да Му благодарим не само за доброто, на което се радваме.

Св. Николай Великирович в една от своите книги за войната ни обяснява как всичко в живота ни се случва заради нас, не заради някой друг, а защото ние сме го предизвикали по някакъв начин.

Няма значение откъде идва и кой го е създал – ако човек го е създал този вирус. Бог го е допуснал и това винаги може да бъде в наша полза!... Аз като свещеник винаги съм имал борби – това са борби за отстояване на истината, и всички тях съм ги преживял със сърцето си. Когато се карам на някого, който не е изпълнил каквото е трябвало, аз го преживявам и цяла седмица се моля за него.

Не можете да си представите каква тишина настъпи по време на пандемията, какво се случи сега изведнъж... Не може да се опише. Аз двадесет години се боря за това, а Господ само за един миг го подреди. Всички слушат какво им се казва и съм сигурен, че станаха по-устойчиво вярващи.

– Какво си пожелавате?

– Бог да дава сили и разум, най-вече разум. Времената винаги са били лукави. Но сега са особено такива, а и ние много сме отстъпили...

– Благодаря за този сърдечен разговор!

Интервюто взе:
Весела ИГНАТОВА

ЦЪРКОВНО ИЗКУСТВО

Покривалото на смирението и шлемът на спасението (Ефес. 6:17) В иконописното предание

Уместно ли е в храма при молитва духовенството и вярващите да скриват очите, лицето и ръцете си, освен по изключение и поради скромност? Възможно ли е да стоим в Божия дом с маска, очила, шлем и ръкавици? Недоумението по тези въпроси в момента не е по-малко от неразбирането на новите правила „как да стоим и да се държим в църква“, които едва усвоихме, а се налага да бъдат променени. Въпреки че в Православната църква отдавна е прието светите мощи и икони да са добре защитени с покритие от метал, стъкло или пластмаса от променливите климатични условия и от молитвеното и поклонно усърдие на вярващите, а олтарната част вече много векове да е преградена от висок иконостас, солеят да има парапет, а в наоса понякога да се поставят ограничителни колонки с въжета, рампи с ограждения или скелета, новата ситуация в светите места става много по-сложна. Търсенето на решения в Священото Писание и Священото Предание дава най-добрите и ясни отговори и нагледно представени в църковното изкуство като визуално тълкуване на свещеното слово и химнографията.

В миналото традиционните покривала и украшения за глава разкриват индивидуалността и социалното положение и предпазват от атмосферни влияния и любопитни очи, поради което видът им има за цел да привлича вниманието, като го отклонява от самия човек. През последните векове традиционното облекло се превръща в емблематична национална носия, която изразява етническа принадлежност и локална идентичност и придобива сценична, музейна, историческа и туристическа стойност, които остават свързани с религиозната култура чрез изкуството. Средновековното и възрожденско изкуство запазва спомена не само за българския традиционен костюм чрез ктиторските изображения, но и чрез задълбочената иконографска разработка на библейските и житийни сюжети, където също се наблюдава голямо разнообразие от покривала за глава с интересна християнска символика.

След като цял век на преден план в обществото е модата и хората днес масово ходят с най-разнообразни прически, забраждането, което е различно в моминската, сватбената, невестинската и ритуалната празнична носия, наред с косичниците и ювелирните елементи на мъжките и женските традиционни облекла, почти е изгубило и функцията си да съхранява здравето, красотата и сетивата, за сметка на шапката, чадъра, каската, качулката и каската, слушалките, микрофоните и очилата. С подобряването на битовите условия на живот и труд, постепенно е изоставена и естествената защитна роля на косата и брадата, които се завръщат като стил, мода, израз на кауза и символично се запазват при духовенството и като част от

начина на живот на вероизповеданията. Сега по практични епидемиологични съображения се налага задължително навсякъде да се носят непривичните предпазни маски, ръкавици, шлемове и дори цели непромокаеми костюми, с които едва ли някой може да изглежда добре и благочестиво, освен ако не принадлежи към жертвените благородни професии, като в здравеопазването, сигурността, социалните грижи и други.

Ако опитните духовни отци днес по традиция продължават от амвона да обръщат внимание на стремежа към вътрешна духовна красота и допускат известно negliжиране на грижата за облеклото, това не означава занемареност и отмяна на правилото за спретнато и по възможност официално облекло при посещение на храм и участие в богослужение. Как при това положение ежедневно и празнично да носим като православни християни тези аксесоари и облекла, които досега са били предвидени само за конкретни дейности в неблагоприятна среда и трудно могат масово да се асоциират с нещо положително? Адекватно ли е тривиалните еднократни или многократни лични предпазни средства да бъдат съчетани с възвишената символика на богослужението и монашески одежди, с функцията на ежедневното облекло на духовенството, при което е приета известна трансформация, а все още трудно може да се актуализира етническото забраждане на жените във и извън храмовете и богослуженията?

Рискуваме ли медицинските и работни маски, ръкавици и облекла да се превърнат в по-редните предмети, които изкуствено да се оформят с църковни мотиви, за да могат поне като дизайн и декорация да се впишат някак в начина на живот на съвременните вярващи и свети места, без да накърняват религиозните права и убеждения на никого? В български храмови вече се появяват клисарски и курбанджийски униформени аксесоари и в църковните магазини се продават триъгълни кърпи с естетични сакрални мотиви, които не са достатъчно големи за ефективно покривало, но стоят добре като сувенир и елемент на брандиране. Неутралното и изрядно облекло на клисарите е важно за общата църковна атмосфера и визия на тайнства, треби и други чинопоследования, които са и събития от житийско и социокултурно значение и се документират и комуникират.

Въпреки че в съвременната постмодерна ситуация отсъствието на покривало е по-характерно за православния начин на живот, израз на вероизповедание е и носенето на митри, калимвавки, скуфии,

була, куколи, забрадки, както и на бради и дълги коси от различните църковни духовни лица при богослужение и в ежедневието.

В иконописното предание правят впечателни шапките на някои старозаветни персонажи, короните и диадемите на владетели, благородници и мъченици, тиарите и митрите на светители, куколите на преподобните, както и по-особените покривала за глава на малоазийските песнописци и новомъчениците. Светите мъченици и благоверните понякога остават на иконите със своя шлем и цялото си бойно снаряжение, дори с коня си и сбруята му, макар и в някои случаи те да не са били военни. И цялото иконографско богатство от образи е представено по множество различни начини през вековете и географските пространства.

Църковното изкуство представя историческата памет, но дава приоритет на преобразеното състояние на просиялите Божии угодници, в което те пребивават завинаги в отвъдния свят и вечния живот. Затова загатването на определени физически характеристики и конкретен костюм на някои от светиите включва доспехи и оръжия в иконографията, предимно като символизиране на духовните средства за доминиране, борба, защита и победа. Повечето сонмове светии в храма невинаги се изписват с характерното за времето им облекло, а се обединяват в един общ стил, както и физическите им особености до голяма степен се съподчиняват, за да изглеждат добре в един цялостен ансамбъл. На същия принцип понякога и преподобни светии се изобразяват на иконите все едно заснети в онези богослужбни или житийски моменти, когато са били със спуснатото на раменете покривало, неотменно носено като символ на духовен шлем на вярата, както се казва и при замонашване, отличаване, ръководстване, ръкополагане, поставяне, а и при молитвите всеки път при обличане и снемане.

В съвременните църковни одежди винаги има културен риск от известна бутафорност, когато на практика се получава нещо подобно на завръщането на традицията на постите чрез вегетарианство и други диетични режими, като се реконструира само необходимото от обичаите от предходни епохи. По-голямата унификация на образите на светците изисква в по-голяма степен подсигуряване на разпознаваемост на свещените персонажи, изразена чрез разлики в одеждите, указващи конкретния подвиг и чин. Така мъченическата диадема може да изразява и знатния произход, както наръкавниците – равноапостолно служение и висок социален статус. Примерите от стенописни ансамбли с разширено представяне на женския святийски лик показват и възможности за представяне на по-късно облекло и забраждане.

При категоризацията на детайлите на иконописното изображение откритите телесни части, като лицата, ръцете и нозете – така нареченото лично писмо, се приемат за едни от най-трудните иконографски елементи, изпълнявани от най-напредналите духовно и технически иконописци, а по майсторството на художественото пресъздаване на косите и очите се разпознава автора и иконописната школа.

Следва
Луана ГЪЛЪБОВА

БЪЛГАРСКИ НОВОМЪЧЕНИЦИ

Денят на светите Баташки мъченици

На **17 май**, 5 Неделя след Пасха, когато се чества паметта на св. Баташки мъченици, Негово Високопреосвещенство Пловдивски митрополит Николай възглави архиерейската света Литургия в старинния храм „Св. вмчца Неделя“, в гр. Батак.

С митрополита съслужиха: викарните епископи Знеполски Арсений и Константинос Яков, йеромонах Максим, ставр. ик. Тодор Хаджиев – протосингел при Пловдивска митрополия, ик. Любомир Траянов – архиерейски наместник на Пещерска духовна околия, ик. Деян Стоенчев – духовен надзорник, прот. Димитър Семерджиев – председател на храма, и митрополитските протодякон Илиян Александров и дякон Ангел Ангелов.

Литургичните песнопения изпълни митрополитският хор „Св. ап. Ерм“ с диригент протопсалт Героги Радев.

В края на Великото славословие владиката пострига за иподякон 9-годишния Трендафил, родственик на свети мъченик Трендафил (Керелов).

На богослужбата присъстваха кметът на града г-н Петър Паунов, общински съветници, общественици и миряни. Всички се поклониха на светите мощи на Христовите страдалци, които се съхраняват в храма, за да изпросат тяхното застъпничество пред Всеподателя Бога.

В края на светата Литургия високопреосвещеният митрополит Николай се обърна към християните с архиастирско слово за празника, за прослава на нашите родни български свети мъченици.

Духовното тържество завърши с многолетствие.

Пловдивска митрополия

Становище на Св. Кинотис на Света Гора относно пандемията от коронавирус

Свещеният Кинотис (букв. Свещената общност – върховният законодателен орган на Света Гора, бел. прев.) на Атон, по повод пандемията от коронавируса, споделяйки духовната жажда на всички, които имаха желание да се черкуват, да се поклонят на животворните страсти на Господа и на Неговото Възкресение и след нужната духовна подготовка да се причастят с Пречистите Тайни, но бяха подложени на ограничения, чувствава необходимостта публично да изкаже позицията по темата.

Светото Причастие е източник на освещение, спасение, надежда, светлина и участие в живота на Господа и в никакъв случай не е причина за предаване на инфекциозни болести или друго зло.

За това свидетелства опитът от вековете; това е, на което Църквата съзнателно ни учи, в това ние твърдо вярваме като християни и верни нейни членове. Църквата е била и остава разпоредител на вечните блага, на Кръвта и Тялото Христово, чрез които е

възможно да се съединим с разпнатия и възкръснал Христос, побеждавайки смъртта.

С настоящото публично изявление изразяваме нашето съжаление относно лишаването от Светото Причастие, подчертавайки, че това най-велико тайнство на Православната църква е абсолютно необходимо за духовния живот и вярващите не бива да бъдат лишавани от него.

Свещеният Кинотис не е против мерките за защита от корона-вируса и защита усилията на държавните органи, на учените и работещите в здравните институции да се справят с пандемията. С Божията помощ правим всичко по човешки възможно (да се предпазим) и по тази причина и на Света Гора бяха предприети съответни мерки за защита, които се спазват и до днес.

Въпреки това, по никакъв начин тази пандемия и справяне с нея не бива да се обвързват с възможността на вярващите да участват в Светите тайнства на Православната църква и по

този начин да се ограничават религиозната свобода и християнското богослужение.

В настоящите трудни обстоятелства на пандемия има допълнителна необходимост да търсим прибежище в Бога, да прибъгваме към спасителните средства на Църквата и да призоваваме Божията помощ и ходатайството на светиите, по различни начини, известни от нейния вековен опит: чрез литий със свети икони и честни мощи, чрез четене на специални молитви и извършване на определени служби.

Времето на изпитанието ще отминне, ограничителните мерки постепенно ще бъдат премахнати, но нека това изпитание, което Господ допусна зара-

ди нашите грехове, да стане повод за искрено покаяние и завръщане към учението на Светото Евангелие на Възкръсналия Христос, Който е надеждата не само за всеки един човек лично, но и за целия свят; Той е Който прогонва всеки страх, защото Той е победител над смъртта.

В пасхалния литургичен период на Светото Възкресение, през който преминаваме, нека се обединим с Господа в покаяние, в любов, с милостиня, със снизхождение към слабостта на ближния, в търпение, в несъмнена вяра и нека предадем „целия наш живот на Христа Бога“.

Христос воскрес!

*Превод от гръцки:
Монах Климент
Зографски*

Изворни богословски текстове стават достъпни в сайта на Старозагорска митрополия

Изворни богословски текстове стават достъпни в рубриката „Жития“ на сайта на Старозагорска митрополия. Инициативата е с благословението на Негово Високопреосвещенство Старозагорският митрополит Киприан, а задачата за съществуването ѝ е възложена на библиотекаря дякон Цветан Атанасов.

„Процесът по подготовка на текстовете за достигането им до широката аудитория не е лек. Автентичните богословски книги са стари, сканират се трудно. След това е нужно и техническо време за обработка, така че всичко да бъде разбираемо за читателите“, споделя дяконът.

Първият текст „Молитвата като безкрайно творчество“ посочва, че тя е „по-висша от всяко изкуство или наука. Чрез нея ние влизаме в общение с безначалното Битие. Или иначе казано, по този канал в нас навлиза животът на Самосъщния Бог. Молитвата е акт на върховна мъдрост, на превъзхождаща всичко красота и достойнство. Молитвата е свято упоение за духа ни“. Текстът е част от сборника беседи „За молитвата“ на архимандрит Софроний Сахаров,

който бе канонизиран от Вселенската патриаршия през 2019 година.

Старозагорска митрополия

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА „Църковен вестник“ – 2020 г.

1 година.....	30,00 лв.
6 месеца.....	15,00 лв.
3 месеца.....	7,50 лв.
ед. цена.....	0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000, ул. „Оборище“ № 4
тел. 02/987-56-11 / в. 245
За абонамент: 02/987-56-11 / в. 128
e-mail & sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Анула Христова

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на *Танка Тончева Христова*, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!
Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCR96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.